

Europese normen voor bitumen in Nederland van kracht

Op 1 juli aanstaande worden de eerste Europese normen voor (penetratie)bitumen in Nederland van kracht. Na een voorbereidingstijd van meer dan tien jaar zijn deze normen door CEN (de Europese normalisatieinstelling) eind 1999 gepubliceerd en de lidstaten van CEN zijn verplicht deze normen binnen een half jaar nationaal in te voeren.

In Nederland gebeurt dat via het NEN; de normen hebben de aanduiding "NEN-EN" gevolgd door het normnummer. De normen voor penetratiebitumen bestaan uit één norm met eisen voor de eigenschappen (NEN-EN 12591) en een serie normen voor de testmethoden. Deze normen vervangen de NEN 3902. De normen voor penetratiebitumen zijn de eerste Europese normen die in de asfaltwegbouw van kracht worden. (In andere sectoren zijn EN's al langer bekend). De normen voor andere bitumentypen, steenslag, grind, zand en vulstof zijn nog in voorbereiding, evenals die voor asfalt; deze zullen te zijner tijd worden ingevoerd. De normen voor de aggregaten en voor asfalt volgen op 01/01/2003.

De normen voor harde en geblazen bitumina (NEN 3903), bitumenemulsies

(NEN 3904), vloeibitumen (NEN 3905) en asfaltkleefmiddel (NEN 3906) blijven met de bijbehorende normen voor testmethoden vooreerst nog van kracht. Voor gemodificeerd bitumen is geen Nederlandse norm beschikbaar. De Europese normen zijn al in een gevorderd stadium en zullen de komende jaren de nationale normen vervangen.

Basis specificaties

De basis voor de specificaties is niet ingrijpend veranderd: Europese normen worden ontwikkeld via harmonisatie van de bestaande normen. Er wordt niet (zoals in Amerika) via een uitvoering researchprogramma een nieuwe methode van specificeren ontwikkeld. Omdat de normen in Europa in het verleden al niet ver uit elkaar lagen zijn de verschillen beperkt. Het aantal eisen is iets uitgebreid: toegevoegd zijn eisen voor het werkkingspunt vóór en na veroudering, de dynamische viscositeit bij 60 °C en de kinematische viscositeit bij 135 °C. Andere eisen zijn iets aangepast (b.v. het gehalte oplosbaar in toluen of xyleen moet ten minste 99,0 % zijn). Een belangrijke verandering is de soort-aanduiding: in de meeste landen kende men ook het classificatiesysteem op basis van de penetratie, maar de grenzen lagen veelal iets anders. Dat heeft tot een aanpassing van de klassenindeling geleid. Zo wordt de soort 45/60 vervangen door de soort 40/60 en vervangt de soort 70/100 de soort 80/100.

Een tweede belangrijke wijziging is het vervallen van de E.V.T. Deze is vervangen door een vaste referentietemperatuur per bitumensoort. De genoemde CROW-werkgroep zal moeten vaststellen, wat de consequenties daarvan zijn (aan de E.V.T.

zijn momenteel de mengtemperatuur bij het vooronderzoek en de verdichtingstemperatuur bij het herslaan van boorkernen gekoppeld).

Invoering

Voor nieuwe RAW-bestekken worden de nieuwe normen automatisch van kracht: volgens art. 01.01.01 lid 02 van de Standaard 1995 (idem Standaard 2000) gelden de NEN-normen zoals ze drie maanden vóór de aanbesteding luiden. Ze zijn dus van kracht in bestekken die na 1 oktober 2000 worden aanbesteed. (In de Standaard 2000 zijn de nieuwe normen overigens al doorgevoerd.) Voor eerder aanbesteede bestekken blijven formeel de oude normen van kracht. Om overgangsproblemen te voorkomen onderzoeken de leden van Benelux Bitume de mogelijkheid voorlopig bitumen te leveren dat zowel aan de oude als aan de nieuwe normen voldoet. Dit zal dan op het Bewijs van Oorsprong worden vermeld. Gezien de geringe verschillen tussen de oude en de nieuwe normen zullen vrijwel alle bitumina die nu op de markt zijn voldoen; voor de praktijk zullen er dus geen problemen zijn. Eventueel is ook een oplossing mogelijk via een tussen opdrachtgever en aannemer overeen te komen bestekwijziging. In CROW-verband is onlangs een werkgroep gestart met het verzorgen van de introductie van deze Europese normen in Nederland.